

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مدیریت و برنامه ریزی در سلامت

تعریف مدیریت

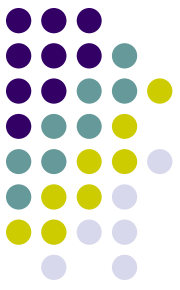
■ مدیریت: به کارگیری منابع برای دستیابی به اهداف

■ مدیریت فعالیتی است منظم در جهت تحقق اهداف معین از طریق ایجاد روابط میان منابع موجود، انجام دادن کار با مشارکت افراد دیگر و شرکت فعال در تصمیم گیری

مفهوم سازمان

- پاسخ به نیاز گروهی از افراد جامعه
- شرط لازم و کافی برای ایجاد یک سازمان وجود یک نیاز اجتماعی است
- رسالت یا فلسفه وجودی یک سازمان همان نیاز اجتماعی می باشد

مراحل طراحی سازمان

- شناسایی رسالت
- تعیین فعالیت هایی که انجام آن ها تحقق رسالت سازمان را به دنبال دارد
- تعیین منابع مورد نیاز برای انجام فعالیت ها

وظایف مدیریت (Management Functions)

I. برنامه ریزی (Planning)

تعین اهداف و روش و دستیابی به آن ها

II. سازمان دهی (Organizing)

تنظیم کارها، اختیارات و منابع بین کارکنان

III. رهبری (Leading)

اعمال نفوذ و انجام انگیزه در کارکنان

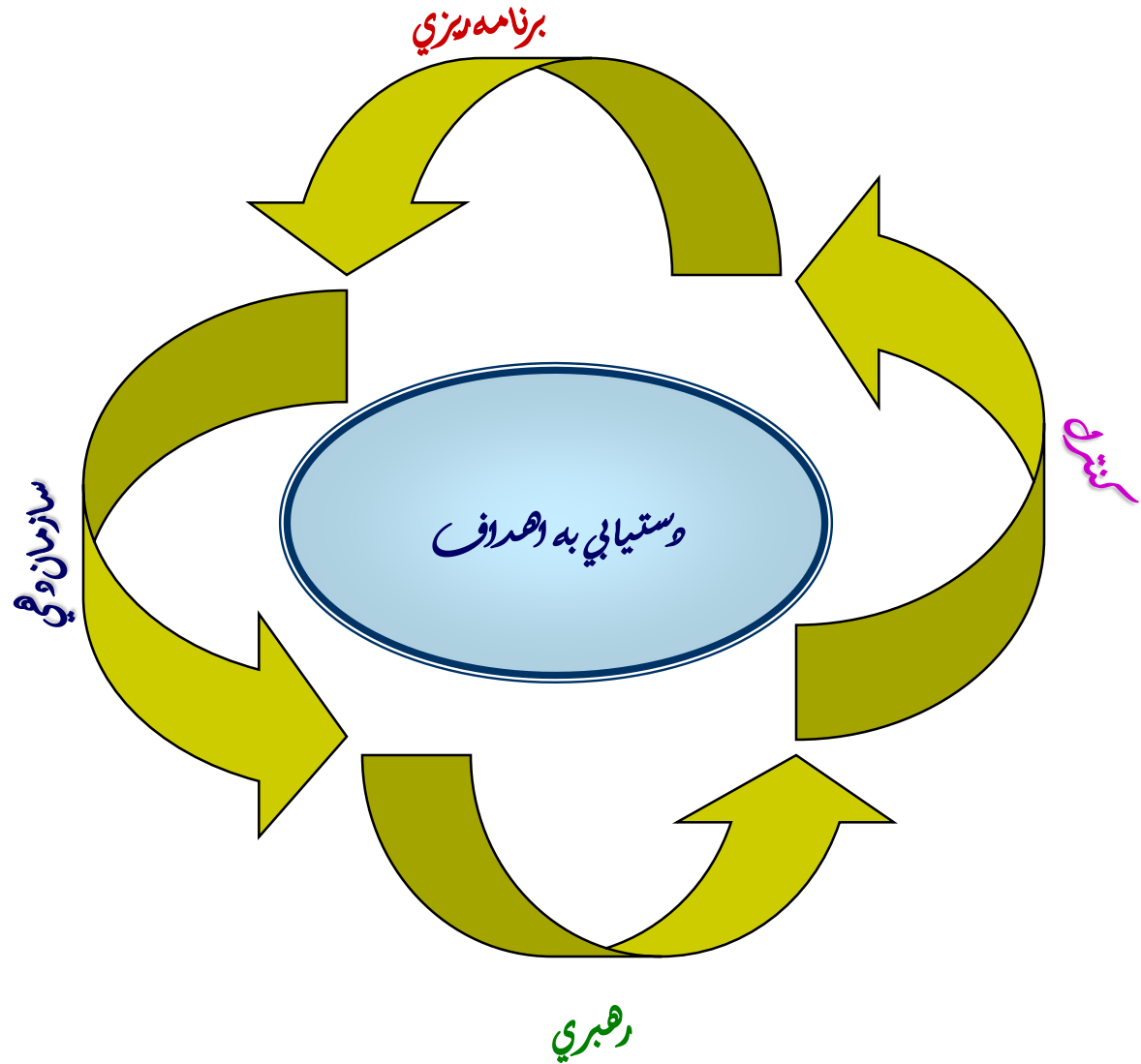
I. کنترل (Controlling)

مقایسه فعالیت ها با استانداردهای برنامه

برنامه ریزی به سان لگوموتیوی است که واکنش های سازمان دهی، رهبری و کنترل را به حرکت در می آورد

ارتباط وظايف مديريت

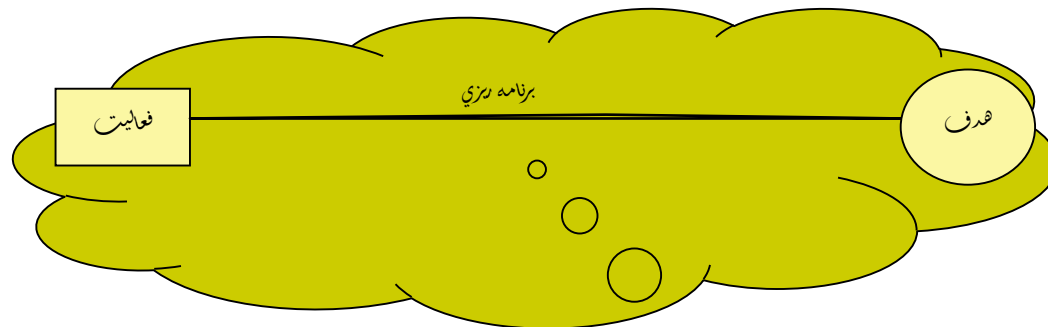

- برنامه‌ریزی به آن دسته از اقداماتی اطلاق می‌شود که مشتمل بر پیش‌بینی هدف‌ها و اقدامات لازم برای رویارویی با تغییرات و مواجه شدن با عوامل نامطمئن، در آینده است.
- هدف اساسی برنامه‌ریزی تقلیل آسیب پذیری در برابر خطرات ناشی از اتفاقات احتمالی و اتخاذ تدابیری هماهنگ برای دستیابی به موفقیت‌های سازمانی است

تعريف برنامه ریزی

- برنامه ریزی عبارت است از تهیه و توزیع و تخصیص امکانات محدود برای رسیدن به هدف های مطلوب، در حداقل زمان و با حداقل هزینه ممکن
- برنامه ریزی فرایند دستیابی به اهداف سازمان است
- در يك كلام برنامه ریزی یعنی تعیین فعالیت های اثربخش در جهت تحقق هدف به بهترین شکل ممکن (کارآیی)

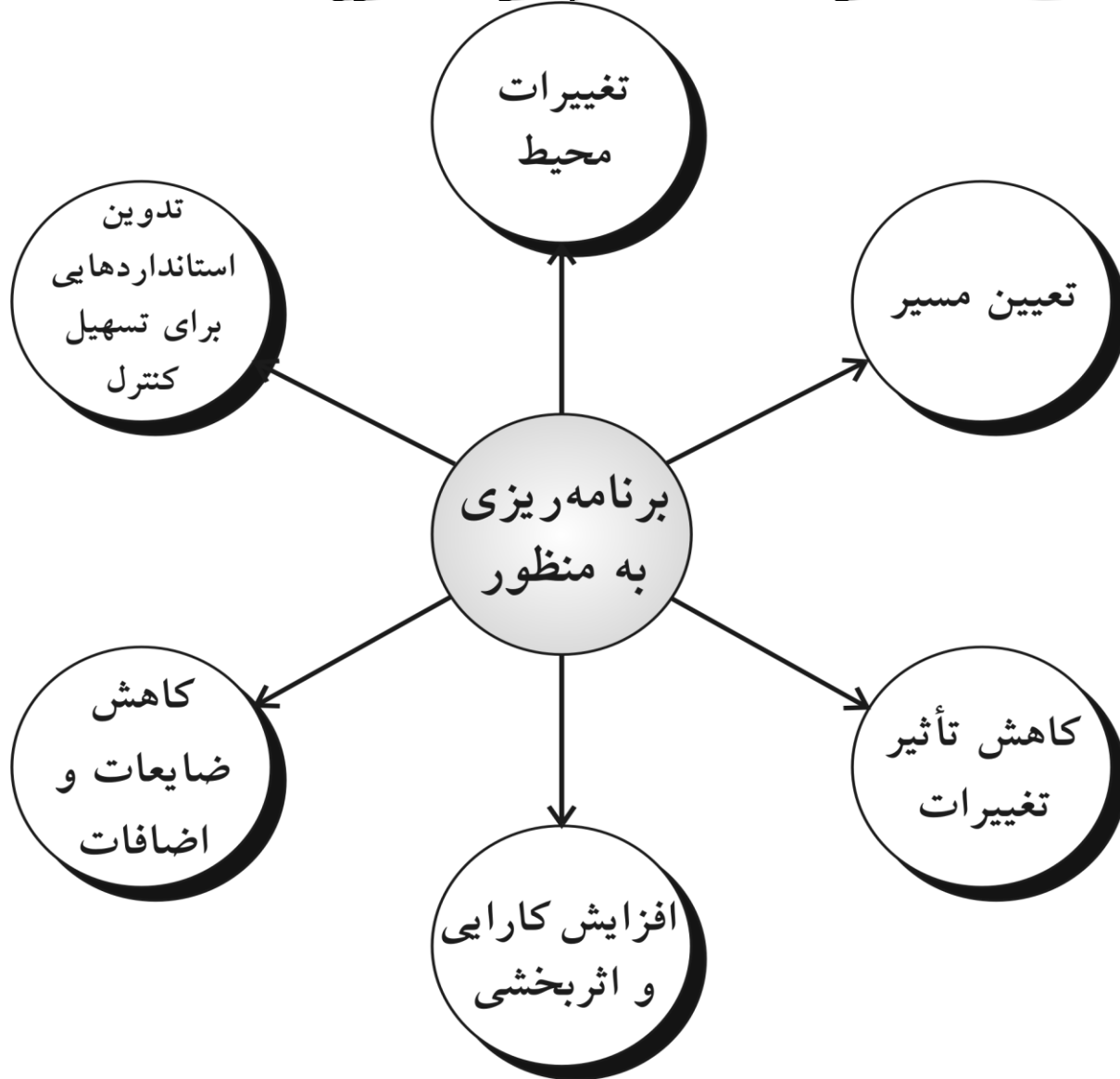
سه ویژگی عمده در تعاریف مختلف برنامه ریزی

- (الف): برنامه ریزی ماهیتاً با پیش بینی همراه است و اصولاً قبل از این که عملی انجام پذیرد، بایستی نوع کار و چگونگی انجام آن را معلوم کرد.
- (ب): برنامه ریزی یک نظام **تصمیم گیری است، مشتمل بر فرآیند اتخاذ تصمیم نسبت به آنچه باید در آینده انجام پذیرد و نیز تنظیم طرح های اجرایی برای دستیابی به هدف ها.**
- (پ): برنامه ریزی بر نتایج مطلوبی تأکید دارد که در آینده به دست می آید. به عبارت دیگر، برنامه ریزی وسیله ای است برای حصول اطمینان نسبت به تأمین هدف های عمده سازمانی، در زمان مورد نظر

اهداف شش گانه از انجام برنامه ریزی

ویژگی های یک برنامه خوب

«چندین» ویژگی های یک برنامه خوب را بدین گونه بیان داشته است:

- 1- هدف های برنامه باید روشن، مشخص و قابل فهم باشد.
- 2- یک برنامه خوب باید ساده و جامع باشد.
- 3- برنامه باید کاملاً متعادل و در عین حال قابل انعطاف باشد.
- 4- هر برنامه باید دارای محدودیت زمانی باشد.
- 5- برنامه باید با همکاری کارکنان تهیه شود.
- 6- وحدت برنامه ریزی از جانب مدیران مختلف در زمان های متعدد، مورد تاکید قرار گیرد.

سلسله مراتب برنامه ها:

1- برنامه استراتژیک :

این برنامه برای کسب اهداف جامع سازمان طراحی می شود، و از طریق آن، مأموریت سازمان - که تعهد و حیات آن است - به اجرا در می آید.

2- برنامه عملیاتی (اجرایی - تاکتیکی):

برنامه هایی هستند که جزئیات چگونگی اجرای برنامه های استراتژیک را ارائه می کنند.

◀ در واقع برنامه ریزی استراتژیک به دو سوال پاسخ می دهد

اهداف

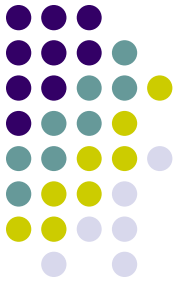

1 چه باید بکنیم؟

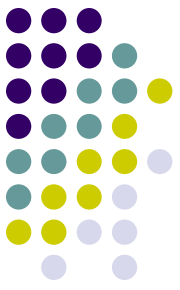
استراتژی

2 چگونه باید انجام دهیم؟

<u>تناوب</u>	<u>عمق</u>	<u>زمان</u>	<u>وسعت</u>
یک بار مصرف (Single Use)	کلی یا جهت دار (Directional)	بلندمدت (Long Term)	استراتژیک (Strategic)
جاری (Standing)	تفصیلی یا خاص (Specific)	کوتاه مدت (Short Term)	عملیاتی (Operational)

برنامه تندرستی

- طراحی و اجرای مجموعه ای از خدمات و فعالیت های مرتبط با یکدیگر به منظور مقابله با یک یا چند مشکل تندرستی
- برنامه های نوع سوم (درمانی و توانبخشی)
- برنامه های نوع دوم (غربالگری)
- برنامه های نوع اول (پیشگیری)

برسی وضع موجود و اولویت بندی

اهداف را تعیین کنید.

استراتژیها را تعیین کنید.

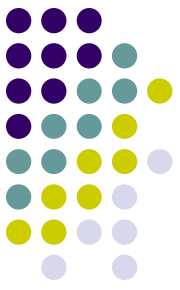
برای یکایک استراتژیها فعالیت های مربوطه را مشخص کنید.

برای فعالیتها طراحی و برنامه ریزی کنید.

برنامه را اجرا کنید.

روند عملیات را پایش کنید.

ارزشیابی کنید.

پایش (monitoring) چیست؟

نظارت بر نحوه اجرای فعالیتهای یک برنامه به منظور کنترل آن
تعیین میزان انطباق فعالیتهای با آنچه طراحی شده
(پایش در حین انجام فعالیتهای صورت می گیرد)

ارزشیابی (evaluation) چیست؟

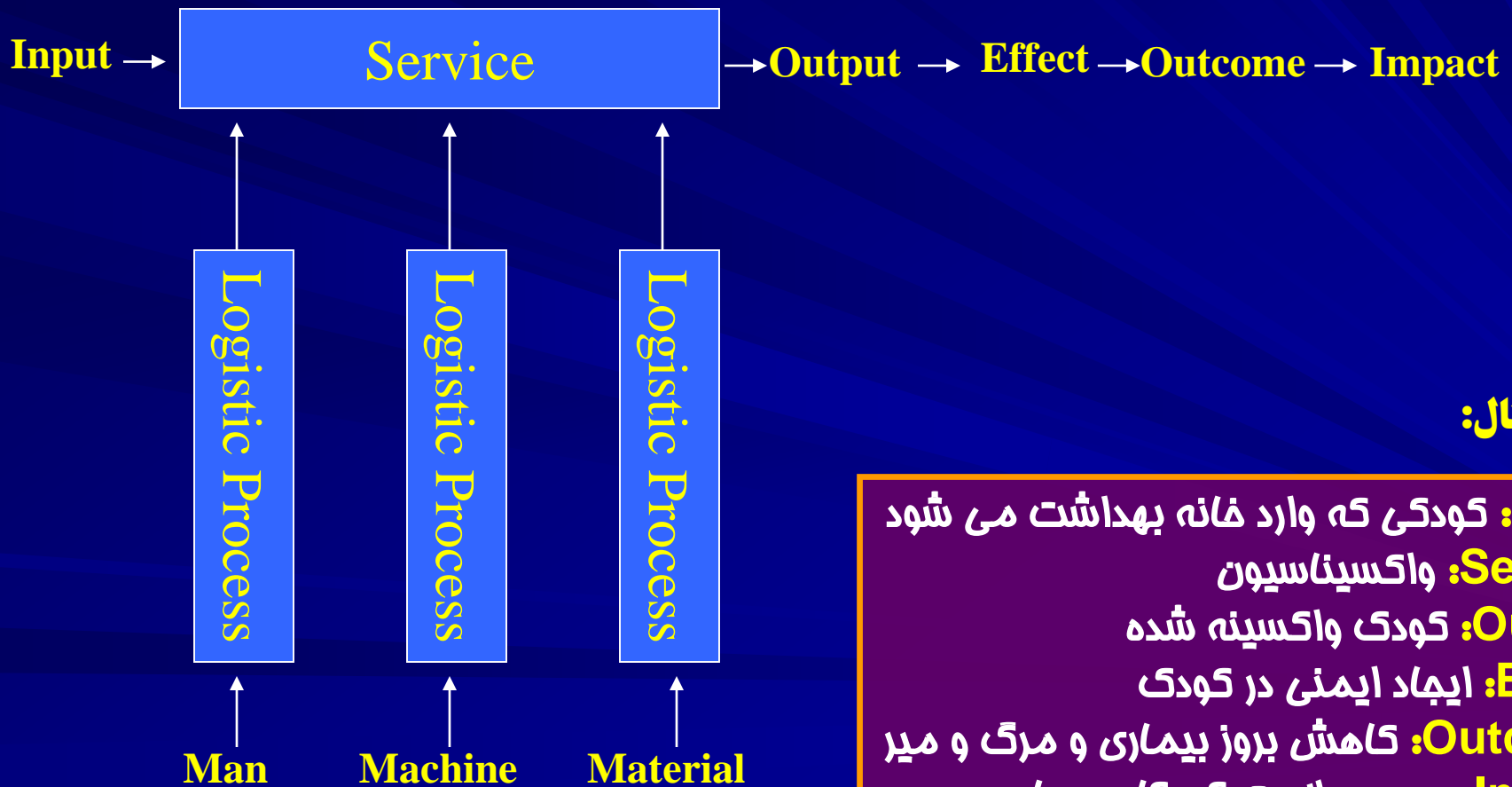
تعیین میزان دستیابی به اهداف برنامه یا توفیق سازمان در
انجام مأموریت خود
(ارزشیابی پس از اتمام فعالیتهای انجام می شود)

پایش و ارزشیابی براساس مدل
زنجیره‌ای

Chain model

Monitoring

Evaluation

مثال:

Input: کودکی که وارد خانه بهداشت می شود
Service: واکسیناسیون
Output: کودک واکسینه شده
Effect: ایجاد ایمنی در کودک
Outcome: کاهش بروز بیماری و مرگ و میر
Impact: بهبود سلامت کودکان و جامعه

برخی روشهای مدیریت در سلامت

● تجزیه تحلیل هزینه فایده: (Cost benefit analysis)

- فواید اقتصادی هر برنامه ای با هزینه های آن مقایسه می شود (در قالب پول)
- کمک به انتخاب به صرفه ترین برنامه از بین برنامه های پیشنهادی
- عیب: فواید حاصل از یک برنامه بهداشتی را نمی توان همیشه در قالب پول بیان کرد

برخی روشهای مدیریت در سلامت

- تجزیه تحلیل هزینه اثربخشی:

(Cost effectiveness analysis)

- فواید سلامتی هر برنامه ای با هزینه های آن مقایسه می شود

- (تعیین فواید در قالب پول نیست بلکه در قالب نتایج مفید به دست آمده می باشد مثلاً تعداد مرگهای پیشگیری شده حاصل از اجرای برنامه بهداشتی)

